

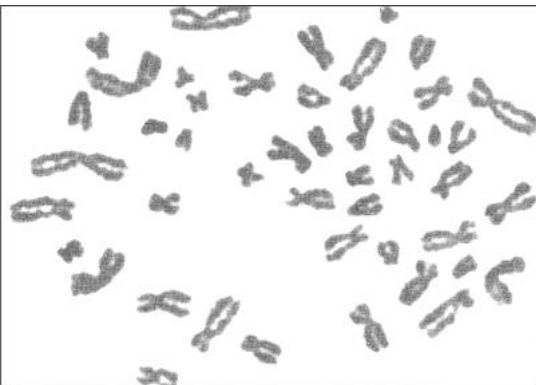
LUNDAGENEALOGEN

Medlemstidning för Lunds släktforskarförening

Nr 1/2026
Årgång 37

I Lund fick människan 46 kromosomer

Låter det konstigt? Vi kan ju inte ha fått fler eller färre än de som fanns från början, men fram till 1956 ansågs antalet vara 48. Detta år fastställde den lundensiske genetikprofessor Albert Levan, tillsammans med den kinesiske forskaren Joe Hin Tjio, att människan har 46 kromosomer, en forskningsnyhet som väckte stor uppmärksamhet. Levan själv ansåg

dock att upptäckten av en hållbar analysmetod var det viktigaste.

Ur innehållet i övrigt:

Intressanta föredrag

Verksamhetsberättelse
2025

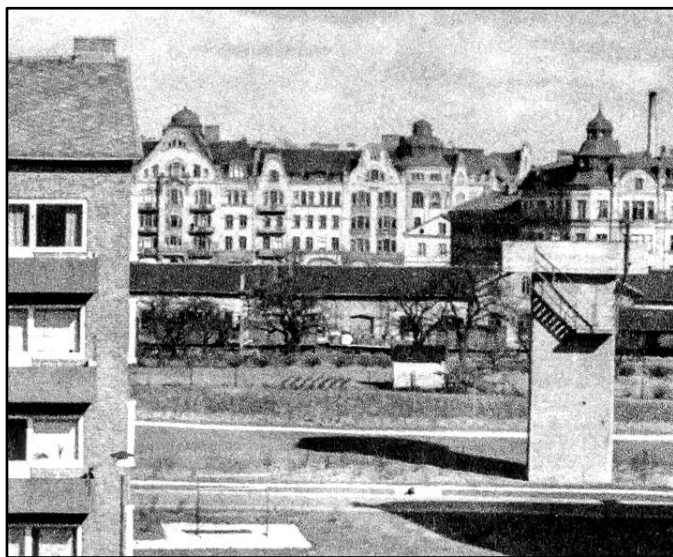
Kallelse till årsmötet

Program våren 2026

Enskiftet fick känslorna att svalla i Tranås

Skiftet innebar ju att gårdarna flyttades ut från bykärnan, jordbruket skulle bli mer effektivt och nya grödor skulle prövas. Men inte minst var frågan om rättvis fördelning svårlöst och hela processen tog mer än tio år innan alla jordägare var något så när nöjda.

Kartan från 1807 visar de utskiftade gårdarna.

En vandring längs järnvägen – från Nilsans trädgård till marknadsplatsen

fortsätter i detta nummer

Fotot från sent 40- eller tidigt 50-tal visar det luftbevakningstorn som stod kvar efter kriget.

I bakgrunden skymtar järnvägens godsmagasin och framför dem delar av kolonilotterna.

I fonden ser vi jugendhusen vid Clemenstorget.

Vart skorstenen hör är okänt, men kanske någon av våra läsare vet mer?

Ordförandens spalt

I föregående nummer av tidningen funderade jag lite om medlemsantalet de senaste åren. Efter detta har vi i styrelsen tittat på medlemsutvecklingen i föreningen sedan 1991. Fram till 2001 pendlade antalet kring 80 medlemmar med en dip 1996–97. Därefter har medlemsantalet stadigt ökat med ett ”skutt” 2006 och från 2019 tagit fart ordentligt.

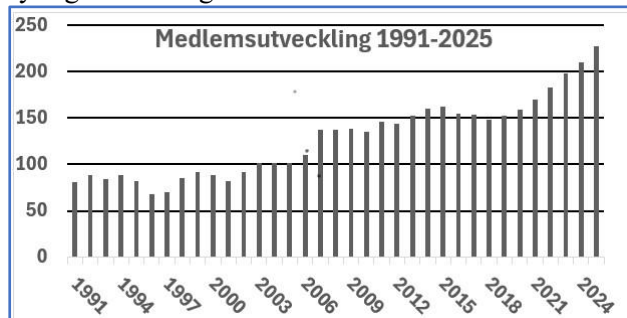
Denna kurva gav mig inspiration till att fundera över hur släktforskarrollen i Sverige har växt fram. Fram till 1980-talet var man i stort sett hänvisad till besök hos eller brevkorrespondens med de lokala församlingarna eller landsarkiven för att få tillgång till uppgifter från kyrkoarkiven. I några städer bildades ganska tidigt släktforskarföreningar. Ett exempel är Genealogiska föreningen i Stockholm, som bildades 1933.

Efter att Riksarkivet på 1980-talet konverterat mormonernas mikrofilmer av kyrkoarkiven till mikrokort ökade tillgängligheten, då man kunde beställa kort över en husförhörlängd och sedan sitta på biblioteken, som ofta hade kortläsare, och leta fram uppgifter om sina anor. Uppgifter om funna släktingar skrevs ner på ansedlar (ett blad per ana), som sedan utgjorde grunden i det egna släktarkivet. Föreningsbildandet tog fart under 80- och 90-talen runt om i landet (LSF grundades 1983). En viktig del av föreningarnas verksamhet var att ordna så kallade anbytarträffar, där man kunde dela med sig av sina fynd med intresserade kollegor. Under denna tid började även spridningen av så kallade hemdatorer ta fart, ett exempel är ABC 80, som lanserades 1978.

En följd av detta blev att tekniskt intresserade släktforskare började fundera på hur datorerna kunde användas till hjälp med dokumentation och lagring av släktdata. Föreningen DIS bildades 1980 och en första version av programmet Disgen kom 1982. I början på 2000-talet började det komma olika söktjänster tillgängliga på internet, Genline startade 2001 och Arkiv Digital 2005. Dessa två årtal stämmer ganska bra med LSF:s medlemskurva. Även Riksarkivet erbjöd tillgång till kyrkoböckerna via ett abonnemang, det var först efter ett riksdagsbeslut 2018, som detta blev kostnadsfritt.

Under 2010-talet startar ett antal TV-program med anknytning till släktforskning såsom *Allt för Sverige*, *Arvinge okänd* och *Det sitter i väggarna*. Under samma tid sprids intresset för DNA-släktforskning. När sedan Peter Sjölund 2020 löser ett 16 år gammalt dubbelmord i Linköping med hjälp av DNA-

forskning tar intresset ytterligare fart, vilket syns tydligt i vårt diagram.

Hur ser då framtiden ut? Automatiserad texttolkning av oskannat material med hjälp av artificiell intelligens (AI) kan ge oss lättare tillgång till information i bouppteckningar och domböcker. Arkiv Digital's nya funktion ser lovande ut, men det krävs fortfarande en hel del manuellt arbete.

Tiggarmärke

I min spalt i förra numret av Lundagenealogen hade jag ett avsnitt om förlagan till föreningens logga. Det rör sig om en gjutform (stamp) i sandsten daterad 1615. Denna stamp finns utställd på Historiska museet och vid föreningens besök på museet i september stannade vi till framför montern och beskådade den knyttnävsstora stampen. Vi fick också en förklaring till dess användningsområde. Den användes troligen för att gjuta så kallade tiggarmärken. Under medeltiden var tiggare ett naturligt och accepterat inslag i samhället. För att få rätt att tigga i städerna krävdes att man organiserades i likhet med andra ”skrän”. Tiggarmärket var ett bevis på denna tillhörighet.

Claes Westrup

*Stamp från 1615,
Historiska museet
inv.nr 16079*

Intressanta föredrag lockade stor publik

Arbetet med Allt för Sverige

Lena Ringbrant Ekelund lät oss följa med bakom kulisserna i urvalsprocessen av de personer som till slut skulle vara med i TV-serien *Allt för Sverige*. En stegvis process som bland ett stort antal sökande skall vaska fram ett antal tänkbara kandidater.

Intresserade deltagare kan ansöka på en hemsida i USA, *Great Swedish Adventure*. Där får de berätta om sig själva och vad de eventuellt vet om sina svenska anor. Ett villkor för att få komma med är att aldrig ha varit i Sverige tidigare.

Därefter vidtar ett stundom mödosamt släktforskningsarbete, där Lena är ansvarig släktforskare. De som till slut blir utvalda ska ha en kvarvarande släkt i Sverige, dessutom helst många släktingar som kan tänka sig att delta i en slutlig sammankomst. En dramatisk historia eller någon gammal bevarad byggnad där släkten vistats är en fördel. I viss mån beaktas även kandidaternas personligheter. Slutmålet är ju trots allt att åstadkomma ett gripande och engagerande TV-program.

Vidare fick vi veta att detta arbete måste utföras under viss tidspress med korta ledtider. En del efterforskningar kan förstås sluta i en återvändsgränd. En stor del av tiden går åt till att hitta levande släktingar i Sverige.

Lena berättade också om sin inblick i inspelningarna av de olika avsnitten. Bland annat om hur förvånad hon blev av att det kryllade av kameramän och andra produktionsansvariga – något som vi tittare givetvis inte märker av. Avsnittet med deltagarens egen dag är bara

några minuter i rutan men tar en hel inspelningsdag i anspråk.

Hon ansvarar också för att hitta gravstenar, gårdar och platser som kan användas i inspelningen, den information som står i brevet och de foton som finns i skattkistan, samt gör underlaget till det släkträd som alla deltagare får med sig.

Det här var Lenas andra säsong där hon medverkar som ansvarig släktforskare men det är ännu inte bestämt om det blir fler säsonger.

Torp, backstugor och gatehus

Doktoranden Sara Williamsson-Lind tog oss med på en utflykt bland de obesuttnas bostäder i äldre tider. Inledningsvis fick vi veta att det finns en hel flora av sådana bostäder med olika beteckningar och delvis vitt skilda förutsättningar för boendet.

Sara förklarade skillnaderna mellan olika typer av hus och torp som till exempel soldattorp, säteritorp och backstugor och hur de användes i olika sammanhang. Vi lärde oss bland annat att

en backstuga inte nödvändigtvis behöver vara delvis ingrävd i en backe och att gatehus inte behöver vara belägna vid en väg eller gata.

Under 1800-talet växte antalet av dessa enklare bostäder till ett par hundra tusen vid senare delen av seklet för att därefter minska igen, bland annat i samband med ökad utvandring. Vi fick även en inblick i historiskt markäggande i Sverige, särskilt med fokus på systemet med torp eller hyresgäster.

Vi fick också följa med ut på fältet, närmare bestämt till utvecklingen i Brönneå socken. Sara visade i fina bilder hur lämningar av bosättningar kan se ut och hur man kan tolka rester av bebyggelse – fragment av murar, eldstäder och kvarvarande kulturväxter med mera – för att få en bild av svunna livsmiljöer. För att ge en mera fullödig uppfattning om hur livet gestaltade sig på den tiden berättade Sara hur hon kombinerat fältstudier med granskning av gamla kartor och en lång rad olika skriftliga källor. Föredraget gav även en del personliga inblickar i några familjer och hus.

Här kan du ta del av fler inspirerande föreläsningar och berättelser

Riksarkivets [Lunchföreläsning](#)

[Historielunden - Historia från Kulturen i Lund](#)

[Släktband - alla avsnitt](#)

[Efterforskning](#) med Åsa och Linda

Skånes Släktforskarförbund presenterar:

Månadsföreläsning våren 2026

Nyttiga forskartips och spännande fakta utlovas. Alla föreläsningar hålls kl 19–20, plus frågestund.
Föreläsningen körs i Zoom – priset är 50 kr för medlemmar och 100 kr för övriga.

14 januari

Christina Sagersten
DNA – bekräfta biologiska anor

18 februari

Stefan Quinth
Besök i Gammalsvenskby

11 mars

Lasse Bäckerfeldt
Djupdykning i bouppteckningar

15 april

Eva Johansson
Forska om fastigheter

Anmälningsformulär och mer information finns på förbundets hemsida c:a en månad i förväg, ett föreläsning i taget. www.sksf.se

Har du tankar om vad du vill läsa i Lundagenealogen? Eller kanske en släkthistoria liggande i byrålådan? Kontakta red@lundsslaktforskarforening.se

Människan fick 46 kromosomer i Lund

I år är det 70 år sedan denna nyhet spreds världen över. Vi människor, *Homo sapiens sapiens*, har givetvis alltid haft 46 kromosomer, men ändå väckte denna forskningsnyhet stor uppmärksamhet och slog håll på den då allmänt accepterade "kunskapen" att vi hade 48 kromosomer.

Under 1800-talet gjordes viktiga vetenskapliga framsteg i förståelsen av ärftlighetens mekanismer. Gregor Mendel publicerade 1865 sina resultat över ärftlighet baserade på korsningar av ärtväxter med olika egenskaper. Samtida etablerade forskare fäste ingen notis vid vad denne munk hade för sig i sin klosterträdgård. På annat håll pågick forskning om celler med då nya preparerings- och färgningsmetoder samt förbättrad mikroskopanalys. Detta ledde till att patologen Virchow lanserade sin cellteori, dvs att allt cellulärt uppkommer från celler, vilket enligt dåtida kunskap inte alls var självklart. Detta inspirerade till vidare studier av cellernas beståndsdelar och biologiska processer. En annan forskare, Flemming, upptäckte att speciella strukturer framträdde då celler delade sig och att dessa "cellkroppar" fördelades till de båda dottercellerna. Detta publicerades 1882 och 1888 kallade Waldeyer dessa strukturer för kromosomer ('färgkroppar'). Vidare hade Hertwig 1885 rapporterat att befruktning skedde genom sammansmältning av äggceller och spermier.

År 1900 publicerade tre forskare, oberoende av varandra, sina resultat som var i samklang med Mendels resultat. Denna återupptäckt och bekräftelse lyfte fram de ärftlighetslagar som Mendel formulerat och ledde fram till en forskningsinriktning som gick under namnet Mendelismen. Denna var i början lika kontroversiell som Darwinismen med utgångspunkt från Darwins teorier om evolutionen.

Under det tidiga 1900-talet hade man således data som pekade i en viss riktning angående ärftlighetens materiella bas. Alla undersökningar av celler och korsningsförsök utpekade samstämmigt kromosomerna som sannolika bärare av arvsanlagen. Det var dock ännu lång väg till en förståelse av hur detta gick till. Kromosomer består av DNA och proteiner. De senare är mer komplexa och variabla makromolekyler än DNA som kemiskt sett var mer monotont. Protein var därför länge huvudkandidat som ärftlighetsbärare, men 1944 visades det att det faktiskt var DNA. Det dröjde dock till 1960-talet innan DNA-molekylens struktur (se Lundagenealogen Nr 2 2023) utreddes och därefter hur den genetiska koden fungerade.

Studier under senare delen av 1800-talet och tidigt 1900-tal visade att olika arter av djur och växter hade olika antal kromosomer i sina celler, något som var utmärkande för arten i fråga. Givetvis inställde sig frågan hur många kromosomer har människan? Det visade sig vara lite problematiskt att ta reda på. Kromosomer kan endast iakttas som enskilda strukturer i ett visst stadium när celler ska dela sig, i övrigt uppträder de bara som ett diffust "garnnystan" i cellkärnan. Hos "primitiva" djur samt växter kunde man ju avliva och dissekera efter behag för att få tillgång till delande celler. Människan och andra däggdjur bjöd emellertid på större tekniska svårigheter och

i viss mån även etiska begränsningar. Man fann dock utvägar, men problemet var att kromosompreparaten som framställdes var av dålig kvalitet. Winiwarter rapporterade 1912 att kromosomtalet var 48. Under 1920-talet kom den framstående amerikanske forskaren Painter fram till att detta var korrekt. Han antydde att det kunde vara 46, men bestämde sig för 48. Detta accepterades av hela forskarvärlden. Så skulle det förbli i cirka 30 år.

Kromosomforskningen utvecklades efterhand med nya metodologiska framsteg. Svensken Albert Levan var en av några forskare som studerade effekten på celldelningar av colchicin, en alkaloid utvunnen från tidlösa (*Colchicum autumnale*). Många av oss har sett denna krokusliknande höstblommande växt i våra trädgårdar och parker. Detta ämne fick cellerna att stanna upp i det stadium av celldelningen då kromosomerna är som mest tydliga och genom att utsätta levande celler för denna kemikalie under ett par timmar kunde man ackumulera antalet celler som befann sig i detta stadium. Levan publicerade sina observationer 1938. Senare kom han att intressera sig för kromosomer i tumörceller som hade beskrivits uppvisa avvikelser från det normala, något som påminde om hans tidigare observationer av kromosomförändringar hos lök som utsatts för olika kemikalier. Levan var sommaren 1955 gästforskare vid det framstående Sloan-Kettering Institute for Cancer Research i New York. Där fanns kunskap om vävnadskulturer, dvs odling av celler som växte och förökade sig i flaskor. Preparat från sådana kulturer av tumörceller uppvisade dock inte tillfredsställande kvalitet. Levan fick rådet att prova en ny metod – hypotonbehandling – som lanserats 1952 av amerikanska forskare. Denna behandling fick cellerna att dra till sig vatten och därigenom svälla upp så att kromosomerna kunde spridas ut bättre. Det förbättrade preparatens kvalitet. Senare 1955 återvände Levan hem till Genetiska institutionen i Lund.

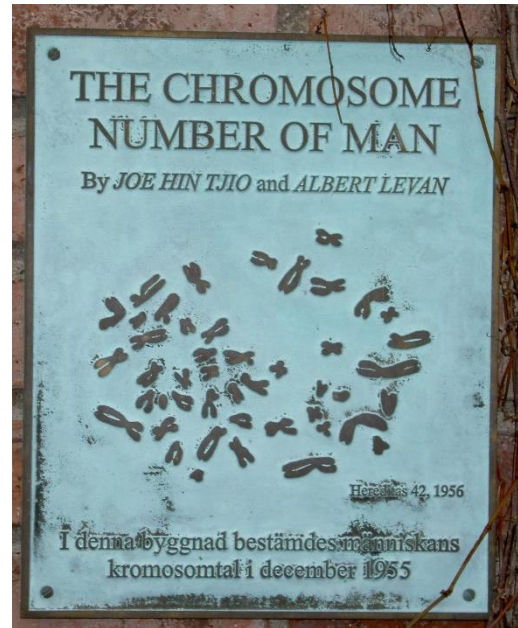
Efter kontakt med bakteriologen vid Lunds lasarett Rune Grubb, som odlade normala embryonala celler från människa för sina arbeten med virus, fick Levan tillgång till sådana cellodlingar. Vid Levans avdelning på Genetiska institutionen fanns då gästforskaren Joe Hin Tjio som involverades i detta forskningsprojekt. Levan och Tjio kände varandra sedan 1946 då de båda arbetade i Svalöv. De tillämpade nu en helt ny kombination av metoder – odlade celler utsatta för colchicin- och hypotonbehandling samt en teknik där man pressade cellerna mellan två glasskivor i en färglösning. I december 1955 analyserades kromosompreparaten och hur man än räknade antalet kromosomer så var de 46! Kompletterande studier av fler cellodlingar visade fortsatt på 46. I publikationen som kom i tryck 1956 i tidskriften *Hereditas* uttryckte sig Tjio och Levan försiktigt – resultaten stred ju mot den sedan länge etablerade ”sanningen” att kromosomtalet var 48. *Hereditas* var då en internationellt betydande vetenskaplig tidskrift med sin redaktion i Lund. Året därpå bekräftade den brittiske forskaren Charles Ford, genom studier av celldelningar som leder fram till bildandet av könsceller, att människan har 46 kromosomer.

Varför var då detta framsteg av så stor betydelse? Det kan väl tyckas som akademiskt finlir om människan hade 46 eller 48 kromosomer. Det var inte heller detta resultat som Levan tyckte var mest betydelsefullt. Det viktigaste bidraget var man nu hade en effektiv metod som öppnade vägen för vidare detaljerade kromosomstudier. Forskare fann en liten skillnad i kromosomernas utseende mellan könen och kunde konstatera att könskromosomerna hos kvinnor var XX och hos män XY. I rask följd kom rapporter om att avvikande kromosommönster var förknippade med olika tidigare beskrivna medicinska tillstånd – exempelvis, det kanske mest välkända, Downs syndrom som orsakas av en extra kromosom 21. Kromosomanalyser har fortsatt förfinats med nya metoder en bra bit in på 2000-talet och har bl. a.

fått betydelsefulla praktiska tillämpningar både avseende medfödda kromosomavvikelser och förvärvade förändringar i tumörceller. Svenska forskare, särskilt från Lund och Stockholm, har internationellt sett varit framstående inom denna forskningsgren. Men det är en annan historia.

Om personerna bakom publikationen

Johan Albert Levan, född 8 mars 1905 i Göteborg, död 29 mars 1998 i Lund. Son till en postmästare. Levan kom till Lunds universitet för att studera botanik. Han blev fil kand. 1927 och fil. lic. 1933. Åren 1933–1939 verkade han vid Svenska Sockerfabriks AB betförelseinstitut i Hillesjö och disputerade 1935. Därefter 1939–1947 föreståndare för kromosomavdelningen vid Sveriges utsädesförening i Svalöv. Han förordnades 1935 till en docentur i ärftlighetslära och 1947 till laborator i cytologi vid Genetiska institutionen i Lund. Där startade han 1953 Cancerkromosomlaboratoriet och 1961 omvandlades tjänsten till en personlig professur i cytologi. Levans avdelning växte betydligt i omfång och attraherade både inhemska och utländska forskare med intresse för kromosomforskning. Han drog sig tillbaka från den formella ledningen av laboratoriet 1976, men fortsatte många år därefter med olika projekt. Levan erhöll flera vetenskapliga priser och hedersbetygelser samt var även nominerad till Nobelpris.

Plakett (tyvärr stulen) tidigare placerad på Genetikhuset i Lund

Joe Hin Tjio, född 2 november 1919 i Pekalongan på Java, Indonesien, död 27 november 2001 i Gaithersburg Maryland, USA. Son till kinesiska föräldrar. Utbildad vid holländska skolor, blev agronom och arbetade med förädling av potatis. Under andra världskriget fängslad i tre år i japanska koncentrationsläger och blev torterad. Kom efter kriget till Holland som växtförädlare och arbetade i Danmark, Spanien och Sverige. Studerade kromosomer i Zaragoza, Spanien 1948–1958 men tillbringade en del somrar i Lund hos Levan. Flyttade 1958 till USA, emeritus 1992

Nils Mandahl

Källor:

Arbetet (Malmötidningen) 22 juli 1956, sidorna 1 och 18.

Harper Peter S. *The discovery of the human chromosome number in Lund, 1955-1956*. Human Genetics 119:226–232, 2006.

Kungliga Fysiografiska Sällskapet i Lund, Årsbok 1999–2000.

Levan A. *Hur människan fick 46 kromosomer*. Svensk Naturvetenskap, 1975.

Müntzing Arne, *Analysen av människans kromosomer*. Sydsvenska Medicinhistoriska Sällskapets Årsskrift, 1981.

Tjio J. H. and Levan A. *The chromosome number in man*. Hereditas 42:1–6, 1956.

Upprörda känslor i Tranås – en agrar historia

Tranås socken och by

Tranås, ursprungligen Tranaes ett näs med fuktig mark där tranor häckar, överfördes pga kungligt brev 1891 från Herrestads härad i Malmöhus län till Ingelstads härad och Kristianstads län. Numera har ortens namn kompletterats till Skåne-Tranås och tillhör Tomelilla kommun på Österlen.

Bygden kan idag beskrivas som god odlad jordbruksmark, slättbygd med lätt kuperat landskap. Helt ok alltså! Men uttryckt av J L Gillberg år 1765 i Historisk, Oeconomisk och Geographisk Beskrifning öfver Malmöhus lähn beskrivs Tranås socken som ganska oattraktiv: *"Åkerjorden liten och skarp, höbolet godt och högskog med någon surskog och krattmarck"*. Så resan fram till idag har nog varit allt annat än bekväm för en bonde i Tranås. Man kan följa utvecklingen på behagligt avstånd genom Lantmäteriets Historiska kartor, med olika skiften samt i Jordeböckerna.

Släktgården Tranås No 17

I en tidigare forskning har jag kunnat fastslå att skattehemmanet Tranås No 17 har ägts och förvaltats av min släkt under i alla fall fyra generationer. Därav mitt intresse för Tranås.

Det började med att Nils Nilsson förvärvade hemmanet i en bytesaffär med sin syster Sissa Nilsson år 1768 strax före hennes död. Nils bytte till sig No 17 av Sissa och hennes make Per Nilsson mot födelsegården No 24 + 300 daler silvermynt. Om detta bytesbrev kan man läsa i Sissas bouppteckning från Herrestads Häradsrätt 1768: *"Krono Rusthållshemmanet No 24 1/4 Tranåhs har åboen Per Nilsson med sin afledna hustrun Sissa Nilsson sig tillbytt af Nils Nilsson på No 17 härstädes enligt bytesbref den 23 april innewarande år"*.

Sista generationen i min släkt var min farfars mor Bengta Persdotter som föddes där. Men när hennes far Pehr Pehrsson dog 1861 hade gården en kort tid före, enligt hans bouppteckning i

Herrestads häradsrätt, överlåtits på Bengtas äldsta syster Hanna och hennes make Sven Johansson för 5000 riksdaler riksmünt. De cirka 100 år i släktens ägo var händelserika men också oerhört viktiga för den agrara utvecklingen i Tranås och för konungariket Sverige som helhet.

Utgångspunkt för den agrara utvecklingen

Det är märkligt hur något så torrt som Lantmäteriets historiska kartor ett par hundra år tillbaka i tiden kan fullständigt trollbinda en till att sitta uppe halva natten! Kanske har du haft samma upplevelse när du borrar dig ner i din hembygds gamla dokument.

Den äldsta övergripande kartan över Tranås socken i Lantmäteriets Historiska kartor är en ägobeskrivning från 1730. I detta sammanhang ska den illustrera startpunkten för den agrara utvecklingen i socknen fram till enskiftet 1807. Kartan är svårläst men har sannolikt initierats av att man velat göra något skifte i socknen *"Utbräckning öfwer åkerjorden hemman No 1, 2 och 3 uti Boaröds by"* (som ligger i direkt anslutning till Tranås bykärna). Det ser ut som ett önskemål om ett begränsat storskifte, initierat av Esperöds säteri, men det är långt före lagstiftningen om storskifte som skedde i mitten av 1700-talet.

Oavsett syfte så är kartan en intressant beskrivning av hur jorden i början av 1700-talet var uppdelad i tegskifte före stor- och enskiftena. Större områden kallade Väster Wång, Söder Wång och Öster Wång låg runt omkring bykärnan där merparten av byggnaderna låg samlade. De stora vångarna, inägorna, var i många fall inhägnade i mindre storlekar, åkrar, som i sin tur var indelade i mängder med mindre tegar, med olika ägare. Det finns också undantagsvis mindre inhägnade lyckor med enbart en ägare samt insprängda allmänningar i form av lergravar och torvmossar. I landskapet fanns också ett par större skogsmarkspartier (gröna) som man nu tycks vilja dela upp.

Karta över Tranås 1730

Hela byn och inägorna var i sin tur omgiven av utmarker i form av ängsvångar, utägor.

Ingen bonde har alltså sin egen åker eller äng utan man ägde tegar i de olika större åkrarna eller ängarna. På denna tid var det åkrarna med spannmålsgrödor etc som var inhägnade inte hagarna. När vi tittar på kartan får vi därför tänka omvänt jämfört med idag! Kreaturen strövade fritt utanför inhägnaderna, i utmarkerna, skogen och inne i byn. Kreatursskötseln var omfattande innan lantbruksmaskinerna kom in i bilden.

När alla bönder var färdiga med sina skördar på åkrarna så öppnade man upp för djuren att komma in och beta av rester. Alla bönder var alltså inbördes beroende av varandra för att kunna sköta både sina jordlotter och sina djur. Jag gissar att det var högt i tak på de sockenstämmorna.

Tranås var inget undantag. Vid den här tiden så var tegindelning den normala ägarformen i bondesamhällena. Antal tegar hade också en tendens att hela tiden öka samt bli mindre och mindre i storlek genom att det ofta skedde hemmansklyvningar, till exempel på grund av arvsskiften.

Systemet utgjorde en riskspridning för bönderna men man kan kanske förstå att det inte var ett effektivt brukande av jorden. Hela tiden var man beroende av att komma överens med de andra bönderna i socknen om sådd och skörd etc och ofta var det långa avstånd till de olika tegarna.

De stora säterierna hade ofta sin mark samlad och det var mer effektivt än tegindelningen. Staten ville därför genom skiftesreformer ändra på förutsättningarna i det svenska jordbruket i syfte att rationalisera jordbruket och förenkla ägostrukturen.

Skiftena genomfördes i tre steg: Storskifte från ca 1750 till 1800-talets början, Enskifte under början av 1800-talet samt Laga skifte under senare delen av 1800-talet. Reformerna genomfördes under myndigheternas kontroll och med utbildade lantmätare.

År 1767, Storskifte i Tranås

Den första storskiftesförordningen som fick genomslag kom 1757. Tidigare varianter hade krav på att alla delägare i byn skulle samtycka. Det visade sig dock att bönderna sällan samtyckte. Därmed blev det heller inte många storskiften.

I den nya förordningen infördes en lagstiftad rätt för varje delägare, oavsett storlek, att söka och erhålla skifte. Alla delägare i byn måste sedan underkasta sig och även ta del av kostnaderna för skiftet, till exempel vägbygge.

Mycket av jorden i Tranås var tidigare kronojord men vid 1700-talets mitt hade många hemman omvandlats genom skatteköp till att vara skattehemman. Detta innebar att de flesta i byn nu var egna jordägare dvs delägare i byn med en starkare ställning än tidigare och med ett eget intresse för att utveckla sitt jordbruk.

Kartan för storskiftet i Tranås är som ett konstverk, mycket vackert utförd och tydlig att läsa. Byns centrala torg var en regionalt viktig plats, en handelsplats för det omkringliggande agrara området under 1700- och 1800-talet. Centralt, norr om torget, fanns även en kvarn vid Mölledammen för att förädla spannmålet. På nedanstående storskifteskarta ser man tydligt gårdarnas placering i byn före det att man 1807 genomför enskifte.

Storskifte i Tranås 1767

Enligt storskifteskartans protokoll begär Wälborne Capitainen Herr Morman år 1759 delning av Tranås gatumark samt två allmänningar, Brännan och Knutstörpskroken. Fördelningen av gatumarken till byns 27 hemman gav i huvudsak hemmanen rätt till hagar som låg i anslutning till deras gårdar samt som understöd till gästgiveriet No 4 lite ny mark (kyrkomark). Den föreslagna fördelningen beslutas i Herrestads härads ordinarie vinterting 20:e februari 1767.

Alla jordägarna hade samlats och funnit delningen nödvändig. Nu kunde man ha sina djur i egna hagar i anslutning till gården. Det var ju inte så konstigt att man var eniga, för vad som hände var ju egentligen en privatisering av allmänningar. Alla bönder fick något så de flesta var sannolikt nöjda. Inget kontroversiellt skifte på den tiden så allt var nog frid och fröjd.

Orsaken till att gästgiveriet fick ny mark i storskiftet var att det gamla gästgiveriet som låg på "avbrända tomten" vid torget hade brunnit året innan och måste byggas upp igen. Tranås låg i korset mellan två stora landsvägar. Gästgiveriet, som hade skjutsskyldigheter till andra gästgiverier längs landsvägarna, hade inrättats på kunglig befallning år 1684. Ett nytt måste alltså byggas och nu på en bättre anpassad tomt, kyrkan fick släppa till marken.

Storskiftet i Tranås kan enklast beskrivas som en "light version" av vad som komma skulle i enskiftesreformen.

År 1807, Enskifte i Tranås

Enskiftet fick säkert känsloerna hos Tranås bönder att svalla. Regeringen ville att Sveriges jordbruk skulle effektiviseras genom enskiftesreformen. Nya åkerbruksmetoder såsom växelbruk hade utvecklats under senare år och det minskade behovet av träda. Även nya grödor hade utvecklats tex nya foderväxtslag. Nu skulle byarna sprängas upp och varje gård få sin mark i huvudsak samlad till ett område för att nya odlingssystem skulle kunna införas. Vilken omvälvning en sådan reform måste ha medfört i små och stora byar runt om i Sverige.

Det var uppenbarligen svårt att ta tillvara nyheterna i det befintliga odlings- och hängnadssystemet och gemensamma insläpp av betesdjuren. Behovet och kostnaderna för att hägna in åkrarna hade också ökat mer och mer i bygderna. Man började nog även ner på bynivå inse att något behövde förändras och till slut började man tänka om och hägnade in boskapen istället för en stor mängd spridda åkrar.

Ett annat generellt problem i byarna var bristen på en tydlig förfoganderätt på oskiftad mark, till exempel allmänningar i form av skogar. Vem fick avverka och hur mycket virke fick en enskild bonde hugga ner och sälja? Hela byn stod ju för kostnaderna för att hålla skogen i långsiktigt gott skick. Eller hur mycket kreatur fick var och en släppa ut att beta på allmänningarna? Alla stod ju för kostnaden för att hålla marken iordning. Man hade helt enkelt kommit till vägs ände med jordbruksutvecklingen i befintlig tegskiftesstruktur.

I Tranås pågick enskiftesdiskussioner under många år, kartan med enskiftesförslaget upprättades redan 1797. Man kan se enskiftet som en bytesprocess och mest utmanande med den var säkerligen att fastställa transaktionskostnaden för det som man bytte.

När en hel by skulle enskiftas, som i Tranås fall, krävdes det i princip att alla bydelägare var överens.

År 1803 försökte Tranås No 16 få till ett enskifte men då ville ingen annan i byn ha det. Under åren som följde fick man dock en stor del av jordägarna i byn att vara för ett större enskifte och i augusti 1806 kunde ett förrättningsmöte hållas med samtliga jordägare i byn, tillförordnad lantmätare, godemän, nämndemän samt representanter för regemente och kronan. Hela förrättningsprotokollet finns att läsa tillsammans med kartan.

Enskiftet var omfattande och inbegrep bland annat: skifte av odlingar och åkrar (inägor) och skog (utägor), torvmossarnas ägarskap (allmänningar), jord till skola, fattighus, plats för skjutsombyte samt väglagningsämnen vid

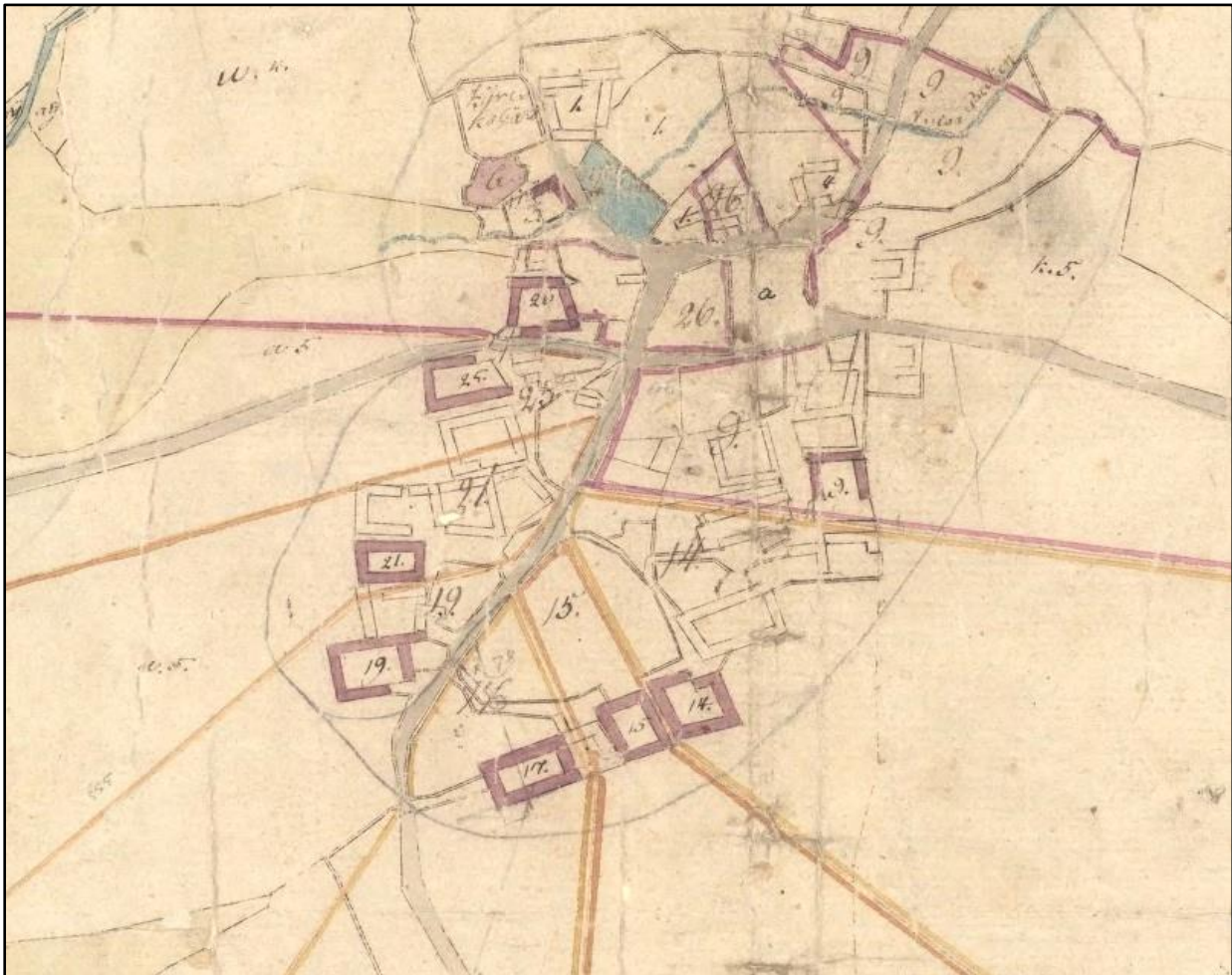
lertakten, detaljer kring utflyttning av gårdar, byvägarna och andra nödvändiga vägar till enskiftena och skog och torvmossar samt förutsättningar för No 7, som varit hindrad att göra sin utflytt. I samband med enskiftet flyttades mer än hälften av gårdarna ut ur byn och nya gatehus byggdes längs huvudvägarna och runt torget inne i byn. Än idag präglas byn av denna bebyggelse, många av de små gatehusen med 1800-talskaraktär är bevarade.

Nu hettade det till! Enskiftet var uppenbart en smärtsam process i byn, mer än hälften av delägarna lämnade förrättningsmötet och vägrade att skriva under. Lantmätaren fick för att kunna uträtta delningen kalla till ett nytt möte. Där var det till slut endast en jordägare som saknades, Tranås No 15. Slutligen, tio år efter starten av processen, kunde mötesprotokollet slutföras i november 1807 och den 30 april 1808 fastställdes kartan officiellt i Malmö.

Tranås No 17 efter turbulensen

Släktgården No 17, som för övrigt var kluven i tre delar, tycks ha kommit väl ut ur förändringen. Kanske var gården i ett gott skick eller så var det kanske så enkelt att ägarna var goda förhandlare? Gården ligger i alla fall kvar i södra delen i byn på enskifteskartan och har fått sin mark samlad i en solfjäder söder om gården. Totalt var det 8 jordbruksgårdar som blev kvar med mark in mot bykärnan.

När man jämför första kartan från 1730 med enskifteskartan spikad 1807 så kan man konstatera att det är en oerhörd förändring i brukningsstrukturen som genomförts och även att betydligt mer mark är uppodlad i det nya landskapet. Man har tydligt konsoliderat jordägandet, vart och ett jordbruk har nu i huvudsak stora sammanhängande ägor, både in- och utägor. Varje bonde kan själv bestämma vilket odlingssystem man vill driva utan att vara beroende av andra. Byorganisationen minskade väsentligt i betydelse och man fick större frihet att utveckla sitt jordbruk själv.

Karta över enskiftet fastställd 1808

För torvmossarna och lergraven har inte ägandet förändrats utan är fortfarande delat. Men utveckling har inneburit en klarare definition av äganderätterna i allmänningarna som är kvar, en förutsättning för en mer långsiktig och ansvarsfull exploatering av naturtillgångarna som gagnar hela socknen och på sikt samhället i stort.

Annica Karlsson

Källor:

Gadd, Carl-Johan: *Den agrara revolutionen 1700-1870* (Det svenska jordbrukets historia, band 3).”Skiftena” (s. 273-304). Stockholm 2000.

Gillberg, J. Lorentz: *Historisk, Oeconomisk och Geographisk Beskrifning öfver Malmöhus lähn...*Lund 1765

Herrestads häradsrätt, bouppteckningar

Lantmäteriet, historiska kartor, Kristianstad län, Tranås socken

Tranås – En by på Österlen. Tomelilla 1997

Från "Nilsans Trädgård" till Marknadsplatsen

En vandring längs med Bjärredsbanan och i mina barndomskvarter.

Fortsättning från Lundagenealogen nr 2 2025

..... Men jag pratade om vinter. Visst satt vi inne och spelade spel, men det var Stiga ishockeyspel, Monopol eller andra former av sällskapsspel. Och matiné på söndagarna var det också, men då var det inte till att vara ute och leka cowboys och indianer. Undantaget var om vädret tillät, som tidigare nämnts Ivanhoe. Och snöade gjorde det, så det byggdes snögubbar och på innergården mellan våra hus byggde vi snögrottor både med och utan tak. De utan tak var mer som en fästning, som gav skydd när snöbollskriget var i full gång. Men när snön fallit och bilarna kört på gatan packades den och blev ett bra underlag för landhockey. På den tiden fanns det inga dubbdäck och inte heller saltade man gatorna. Var det mycket snö så skottade man gatorna och körde bort snön till stora uppsamlingsfält. Så vi var ute på gatan med gummistövlar, som gav ett härligt glid mot snön. Och med puck och hockeyklubba så var matchen i gång. Som sagt så forslades snömassorna bort till uppsamlingsställen och ett sådant låg vid Uno-X bensinmack nedanför Kung Oskars bro. Här var vi också ofta och åkte pulka på högarna. Då fanns det inte så mycket pulkor utan vi använde helt enkelt en masonitskiva eller en kartongbit. Uppfinningsrikedomen var stor.

Dagens Pokémonkort var för oss filmstjärnebilder, "filmisar" och "Alfabilder". Alfabilderna på fotbolls- och ishockeyspelare fick man i tablettaskar med samma namn. En i varje ask så det blev många askar. Fick man dubblett så bytte man med en kompis. Och så läste vi Rekord-Magasinet, med samlarbild på lag från fotboll, handboll, bandy och ishockey. Båda handbollsklubbarna H43 och Lugis lagbilder fanns med, på 50-talet även Lunds Bollklubb. Där kunde vi läsa om våra idrottsidoler.

Det fanns små avlånga tidningar - Prärie med Davy Crockett och Vilda Västern med Kapten Mikki. De kostade tjugofem öre och kom, precis som övriga nämnda tidningar, ut varje vecka. Och så läste man också den stora ungdomstidningen Bild-Journalen, med allt om pop. Det fanns ganska många tidningar för oss som var unga.

Har jag berättat att jag varit med i de Olympiska spelen, eller de Olympiska lekarna, som man säger i Norge? Jo då. Från vår bakgård sett låg tvärs över Byggmästaregatan, ja låg och låg den ligger där fortfarande, Wachtmeisters park. En stor fin park i två delar. I den del som är mot Byggmästaregatan går en gång som bildar en fyrkant med gräsmatta i mitten. I fyrkantens båda ändar finns det en sandlåda. Det var här våra olympiska spel, eller snarare lekar ägde rum. Fyrkanten var perfekt för löpning och längdhopp i den ena gruslådan. Vi hade lyckats komma över runda metallplattor i lagom storlek, som vi målade i guld, silver och brons. Så det var högtidliga prisutdelningar. Några år senare hade min bror kommit över ett militärt knallskott. Med detta gick vi in i parken, han antände det och kastade det i sandlådan. Jisses vad det small och en flera meter hög sandpelare lyfte mot skyn. Gissa om vi sprang fort därifrån.

Men vi tar oss tillbaka till Bjärredsparken. Där möts vi av att lokstallarna är rivna och fotbollsplanen flyttad en bra bit söderut. Detta för att göra plats för barndaghemmet Forsbergs Minne.

Många av de affärer som fanns på Banvaktsgatan har idag också försvunnit och ersatts av annan verksamhet. Där fanns tobaksaffär och en frisör.

Han hette Åkesson och hade vit rock. Där brukade jag bli klippt, men det var inte lätt, jag var rätt liten så han satte en bräda över armstöden för att få mig högre upp. Sedan fick någon hålla mig för annars stack jag ut från salongen, så dörren fick låsas. Jag tror att det var hans vita rock som skrämde mig. Sedan följde skomakaren. Han hette Svensson och var dövstum. Det luktade så gott av läder i affären. När ens skor blivit slitna så lämnade man dem till skomakaren för sulning och eller klackning. Jo man gjorde faktiskt så på den tiden. Svensson var en snäll och gemytlig man.

Han och hans fru råkade ut för en stor tragedi, som satte lite skräck både i kvarteret och Lunds stad under en tid. Det var i mars 1949 som deras åttaåriga dotter, Marianne Svensson, dog av förgiftning sedan hon blivit bjuden på en chokladpralin innehållande arsenik. Det pratades och spekulerades givetvis och det fanns en rädsla att det kunde drabba någon annan. Ända tills polisen kunde meddela att det var en norsk student som skickat chokladen till en annan student i Lund, som var förlovad med en flicka som den norske studenten ville gifta sig med. Studenten som fått pralinen bjöd Marianne och hennes två kamrater på chokladen, utan att ana att de var förgiftade. De andra två flickorna klarade sig. Det går att läsa mer om detta, så

googla på "pralinmordet" i Lund, för det var så man kallade det. Det finns flera artiklar om mordet på nätet.

Nästa affär var en grönsaksaffär och sedan kom tidigare nämnda cykelaffär, Harrys Cykel och Sport. Affären hade också en hel del leksaker. Här jobbade förutom Harry Kristiansson själv en mycket duktig reparatör vid namn Tryggve Carlström. Väg i väg fanns Fenix, en speceriaffär, följd av Solidar som var en köttaffär. Dessa båda slogs sedermera samman och gick upp i Konsum, numera Coop. Men dessa affärer är sedan länge ersatta av ett föräldrakooperativt daghem. Sist i raden låg en fiskaffär. Denna är också sedan länge ersatt av en pizzeria. På husets gavel mot Byggmästaregatan fanns ett postkontor. Det lades ner tidigt och sedan dess finns det en trafikskola där.

Men åter till vallen och ner på spåret igen. Där finner vi på högra sidan Televerkets stora upplag av bland annat telegrafstolpar. Men också mycket annat och där stod deras orange bilar parkerade. Det var många bilar som varje dag passerade Vävaregatan. Det var orangefärgade Volvo Duetter och stora lastbilar med långa telegrafstolpar på. Ett par steg till och vi är framme vid järnvägsövergången och då är vallarna slut.

Vi gör en avstickare in på Bruksgatan till Spoletorp. Jag kommer inte ihåg vilket nummer det var, men här hade Emmaus sitt första upplag

och de som jobbade där bodde också i huset. Jag tror att det var här som Emmaus startade sin verksamhet i Sverige. Här var vi ofta och sökte fynd och handlade. Det var nog här som mitt stora intresse för loppmarknader väcktes. Max Larsson och jag köpte bland annat stenkakor, grammofonskivor. Sedan hade vi via tråd eller kabel kopplat upp oss från Max rum till högtalare i andra lägenheter i huset. Det var vårt sätt att sända radio.

På andra sidan järnvägsövergången var till vänster en stor grön öppen yta följt av en stor lekplats omgärdad av stort buskage och träd. På denna lekplats var det under sommarkdagarna en ”lektant”, som sysselsatte oss med olika lekar och det var populärt att gå på styltor.

Resten av spåret på denna sida fram till marknadsplatsen var buskage och grönytor. På högra sidan var en smal körbana av grus och flera garage i korrugerad plåt. Denna väg gick eller cyklade vi till och från Lerbäcksskolan. Längre fram längs spåren var det ett stort förråd av bräder. Jag kommer inte ihåg vem det tillhörde. Nu är vi framme vid Lantmännens kontor och stora silo, där bönderna kom och tippade säden när det var skördetid. Här gick järnvägen över gatan och in på Separator (Alfa Laval), men i några år låg rälsen också kvar ut mot Bjärred.

Och nu är vi också framme vid Marknadsplatsen. Här är inte många minnen. Men jag kommer ihåg att det var marknad och det såldes bland annat flätade korgar. Här var det också cirkus ibland och det som jag minns mest är, när Målle Lindberg och Maranata var där. Då var det ren kaos med folk.

I augusti 2024 var jag och min kompis Winston Lindberg på plats där järnvägen korsat Vävaregatan för att ta några bilder. Idag ser det ut som på bilden där järnvägsövergången vid Vävaregatan låg. Ljusa plattor i marken markerar järnvägsspåren.

Utanför den trappuppgång där jag växt upp stod en man och beskar buskar. Jag tänkte att honom måste jag ju prata med. Sagt och gjort. Jag började med att säga ”Du tror väl nog inte att jag är riktigt klok, men jag undrar om du kan släppa in mig. Jag skulle vilja se mig omkring i källaren”. Av hans min att döma så hade jag rätt i mitt antagande. För att förklara mig, så pekade jag på fönstret där jag bott och sa att där inne i den lägenheten är jag uppvuxen. Där bodde jag tills jag var 22 år. Och vi barn lekte mycket i källaren. Vi hade våra tillhåll i de olika källarutrymmena, så därför var det mycket klotter på väggarna.

Mannen, Mattias, vill jag minnas att han hette, lade ner sitt arbete och visade ner oss i källaren. Han berättade att de lagt ner mycket tid på att få bort klotret från väggarna, så tyvärr, om man nu får säga så, fanns det inte några spår kvar. Men minnena dök givetvis upp igen. Där på den dörren stod IF Star och en stjärna. På den dörren stod do-do-foots (ungefär kycklingben). Det var för att reta en av killarna på gården som var smal och spinkig och hade smala ben. Vi pratade mycket om folk som bott i huset när jag bodde där och det visade sig att en del faktiskt bodde kvar i huset, som numera är bostadsrätt.

Bengt Schultz

Verksamhetsberättelse för Lunds Släktforskarförening 2025

Styrelsen har efter årsmötet haft följande sammansättning under året:

Ordförande:	Claes Westrup
Vice ordförande:	Bengt Schultz
Sekreterare:	Margareta Arnell
Kassör:	Lars Åke Sellberg
Övriga ledamöter:	Marianne Kindgren Nils Mandahl Annica Karlsson
Suppleant:	Nora Ekdahl

Revisorer: Eva Hellblom och Rolf Nilsson

Revisorssuppleant: Per Blackwall

Valkommitté: Ulf Ekblad (sammankallande)

Lundagenealogen:

Föreningens tidning, **Lundagenealogen**, har under året utkommit med två nummer.

Redaktionskommitté: Marianne Kindgren (redaktör), Claes Westrup (sammankallande), Bengt Schultz, Nils Mandahl, Roland Nilsson och Nora Ekdahl.

Expedition:

Föreningen har utrymmen i Skånes Släktforskarförbunds (SkSF) expedition på Arkivcentrum Syd (ACS). SkSF har bemanning på torsdagar mellan kl. 09.00 - 12.00. Här kan du besöka SkSF:s och LSF:s referensbibliotek, köpa böcker och CD-skivor.

Hemsida:

Lars Åke Sellberg är ansvarig för föreningens hemsida (Lunds Släktforskarförening – LSF) och uppdateringar görs kontinuerligt. Föreningen finns även på Facebook.

Medlemsantal:

Föreningen hade 227 medlemmar vid utgången av 2025.

Ekonomi:

Föreningens ekonomi framgår av den ekonomiska berättelsen.

Sammanträden:

Styrelsen har under året haft 11 protokollförda sammanträden.

Medlemskap: Medlemskap i Sveriges Släktforskarförbund och Skånes Släktforskarförbund. Föreningen är också medlem i Skånes Arkivförbund. Arkivförbundet handhar och förvarar föreningens arkivmaterial.

Medlemsverksamhet och övrig publik verksamhet under 2025:

Lördagen den 18 januari: Släktforskningens dag

Linda Kvist talade om **Släktforskning – med DNA som tema**.

Forum: Lunds Stadsbibliotek

72 deltagare

Torsdagen den 13 februari: Mats och Ia Améen berättade om Gustaf Améen – bildningsresenär och nationalromantisk arkitekt.

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan samt via Zoom.

22 deltagare

Torsdagen 27 februari: Introduktion till fördjupningskurs i släktforskning av Marianne Kindgren

Forum: Träffpunkt Arkivgatan

22 deltagare

- Fördjupningskurs i släktforskning** Kursen startade den 11 mars med sex träffar
Forum: Träffpunkt Arkivgatan 11 deltagare
- Torsdagen den 13 mars: Årsmöte** Efter mötet berättade Ingegärd Blomstrand om **Att skriva en "mamma-biografi". Om Margit – prästdotter, prästfru, mor – och hennes värld.**
Forum: Träffpunkt Laurentiigatan samt via Zoom. 19 deltagare
- Lördagen den 15 mars: Vill du börja släktforska?** Ett samarrangemang med Skånes Släktforskarförbund och lokala släktforskarföreningar
Forum: Arkivcentrum Syd
- Onsdagen den 9 april:** Skånes Släktforskarförbunds månadsföredrag **När kyrkböckerna brunnit** med Stina Lo visades som "Titta tillsammans".
Forum: Träffpunkt Laurentiigatan 14 deltagare
- Torsdagen den 24 april:** Mats J Larsson talade under rubriken **Paleografi – konsten att läsa och tolka äldre handstil.**
Forum: Träffpunkt Laurentiigatan samt via Zoom. 36 deltagare
- Lördagen den 26 april: Vill du börja släktforska?** Ett samarrangemang med Skånes Släktforskarförbund och lokala släktforskarföreningar
Forum: Arkivcentrum Syd
- Lördagen den 10 maj: Öppet hus på Botulfshörnan**
Tillsammans med Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarförening och Skånes Släktforskarförbund
- Torsdagen den 15 maj: Guidad vandring i Lund** med Anna Maria Blennow 27 deltagare
- Lördagen den 24 maj: Lunds Historiedagar i Lundagård**
Föreningen hade tillsammans med Skånes Släktforskarförbund informationsbord på Marknadsgatan.
- Måndagen den 7 juli: Släktforskarvecka Skånes startdag**
Skånes Släktforskarförbund och vår förening ansvarade för programmet.
Forum: Arkivcentrum Syd
- Lördag 23 - Söndag 24 augusti: Släktforskardagarna 2025**
Föreningen deltog i Skånes Släktforskarförbunds monter.
Forum: Västerås
- Torsdagen den 4 september: Introduktion till grundkurs i släktforskning** av Marianne Kindgren
Forum: Träffpunkt Arkivgatan 7C. 11 deltagare
- Grundkurs i släktforskning**
Kursen startade den 16 september med sex träffar
Forum: Träffpunkt Arkivgatan 11 deltagare
- Torsdagen den 18 september:** Studiebesök på **Historiska museet i Lund** 13 deltagare
- Torsdagen den 9 oktober:** Lena Ringbrant Ekelund **Research inför programmet Allt för Sverige.**
Forum: Träffpunkt Laurentiigatan samt via Zoom. 36 deltagare
- Lördagen den 8 november: Arkivens dag – Natur och friluftsliv**
Föreningen deltog med informationsbord på ACS och stod för kaffeserveringen.
Forum: Arkivcentrum Syd c:a 230 besökare

Torsdagen den 13 november: Sara Williamsson-Lind berättade om **Torp, gatehus och backstugor – spåren i landskapet och i arkiven.**

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan samt via Zoom.

45 deltagare

Torsdagen den 4 december: Medlemskväll.

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan

15 deltagare

Onsdagen den 10 december: Skånes Släktforskarförbunds månadsföreläsning **Det sitter i väggarna** med Leif Mörkfors visades som ”Titta tillsammans”.

Forum: Träffpunkt Laurentiigatan

17 deltagare

Jourhavande släktforskare på ACS

Medlemmar i föreningen deltar i denna verksamhet.

Torsdagarna 15 februari, 25 april, 11 september och 30 oktober: Lunds stadsbibliotek

Jourhavande släktforskare med medlemmar från föreningens styrelse

Kom Loss:

Föreningen har infört en hjälpbrevlåda, som är uppbyggd kring en specifik e-postadress, dit man kan skicka in sina frågor, när man behöver lite hjälp för att komma vidare i sin forskning. Funktionen nås via hemsidan.

Antal frågor under året: 2

Nyhetsbrev:

Till de medlemmar som har anmält en e-postadress har föreningen skickat ut Nyhetsbrev, cirka en vecka i förväg, med information och påminnelse om både schemalagda och extrainsatta aktiviteter (till exempel DNA-caféer) inom LSF, samt andra aktiviteter arrangerade av bland annat SkSF.

Projekt:

Sveriges Släktforskarförbunds projekt **”Namn åt de döda”** har pågått under hela året. Projektet omfattar nu åren 1800-2024. Från vår förening har bland annat Rolf Nilsson och Bo Nordenfors deltagit.

Konferenser:

Lördagen den 8 februari: Skånes Släktforskarförbunds ordförandekonferens. Mötet arrangerades av Göinge Släkt- och hembygdsforskarförening och hölls i Finja. Från vår förening deltog Claes Westrup.

Lördagen den 22 mars: Sveriges släktforskarförbunds samrådskonferens. Mötet hölls digitalt via Zoom.

Från vår förening deltog Claes Westrup.

Lördagen den 29 mars: Skånes släktforskarförbunds årsstämma. Stämman hölls på aktivitetshuset Sågen i Klippan. Ombud för föreningen var: Annica Karlsson, Rolf Nilsson, Roland Thapper och Claes Westrup.

Fredagen den 22 augusti: Sveriges Släktforskarförbunds årsstämma i Västerås.

Från vår förening deltog Marianne Kindgren.

Lördagen den 11 oktober: Skånes Släktforskarförbunds styrelsekonferens arrangerades av Kävlingebygdens Släktforskarförening och hölls i Kävlinge. Från vår förening deltog Marianne Kindgren.

Styrelsens tack för verksamhetsåret

Styrelsen vill framföra ett varmt tack till alla medlemmar och deltagare i föreningens verksamhet.

Claes Westrup

Bengt Schultz

Margareta Arnell

Lars Åke Sellberg

Marianne Kindgren

Nils Mandahl

Annica Karlsson

Nora Ekdahl (suppleant)

Lunds Släktforskarförening LSF

Org.nr: 802420-3997

E-post: info@lundsslaktforskarforening.se

Hemsida www.lundsslaktforskarforening.se

c/o Lars Åke Sellberg, Husmansvägen 10, 227 38 Lund

Medlemsavgiften är 180 kr/år. Makar/sambos betalar 240 kr/år tillsammans. Avgiften för personer bosatta utomlands är 200 kr/år. De som inte varit medlemmar tidigare och som anmäler sig efter 1 augusti betalar halv avgift. **Medlemsavgiften sätts in på bg 5911-4413.** Glöm inte att ange ditt namn och för vilket år avgiften gäller. Det går även bra att betala med **Swish till 123 657 85 12**

De medlemmar som så önskar, kan förutom namn och adress även ange en mailadress. Då detta enligt GDPR är en icke verksamhetskritisk uppgift, så krävs ett aktivt medgivande från medlemmen, att LSF får lagra mailadressen. LSF tolkar en angiven mailadress som ett sådant medgivande. Vi uppdaterar sändlistan för vårt nyhetsbrev med den anmälda mailadressen.

De medlemmar som önskar få Lundagenealogen digitalt som pdf, kan anmäla detta till mailadressen nedan. Regelverket för lagring av mailadress är detsamma som för nyhetsbrevet medlem@lundsslaktforskarforening.se

Lunds Släktforskarförenings hantering av medlemsuppgifter är anpassade till kraven i Dataskyddsförordningen (GDPR). Detta finns beskrivet på hemsidan under rubriken "Om LSF".

Styrelse

Ordförande: Claes Westrup

e-post: claes@westrup.se

Vice ordförande: Bengt Schultz

e-post: bengt.schultz@telia.com

Sekreterare: Margareta Arnell

e-post: margareta.arnell@telia.com

Kassör: Lars Åke Sellberg

e-post: la.sellberg@gmail.com

Övriga styrelsemedlemmar:

Marianne Kindgren

e-post: mykindgren@gmail.com

Nils Mandahl

e-post: nils.mandahl@med.lu.se

Annica Karlsson

e-post: annicakarlsson@live.com

Nora Ekdahl, suppleant

e-post: nora.ekdahl@gmail.com

Redaktionskommitté för Lundagenealogen

Redaktör: Marianne Kindgren

E-post: red@lundsslaktforskarforening.se

Ansvarig utgivare: Claes Westrup

Redaktionsmedlemmar: Bengt Schultz, Nils Mandahl, Roland Nilsson, Nora Ekdahl

Valberedning:

Ulf Ekblad, sammankallande

Föreningen, som hade 227 medlemmar vid utgången av år 2025, är ansluten till Skånes Släktforskarförbund och Sveriges Släktforskarförbund.

Program våren 2026

Samtliga träffar utom släktforskningens dag, stadsvandringen och släktforskningskursen hålls på Träffpunkten Laurentiigatan 18 i Lund (ingång till vänster in på gården). Alla föredrag, studiebesök samt introduktionen till släktforskning är kostnadsfria och öppna för allmänheten. Föredragen på Laurentiigatan sänds även via Zoom om inget annat anges.

Anmäl gärna deltagande via vår webbplats <https://lundsslaktforskarforening.se>

Lördagen den 31 januari kl 10-14: Släktforskningens dag

Peter K Andersson: Bortglömda kvinnor i Lunds historia

Stadshistorikern Peter K Andersson berättar här om några kvinnor knutna till Lund, som det sällan talas om. Det bjuds på fängslade livsöden som innefattar alltifrån internationell berömmelse till misär och fattigdom.

Vår förening arrangerar denna dag tillsammans med Stadsbiblioteket i Lund. Vi ger även information och rådgivning om släktforskning på plats. Programmet annonseras även i Stadsbibliotekets månadsprogram.

Lokal: Atriumgården, Lunds stadsbibliotek, S:t Petri kyrkogata 6.

Torsdagen den 12 februari kl 19

Jonas Lindström: Bilder från Lund

Författaren visar nytagna bilder och arkivbilder från Lund och berättar om några lundaprofiler.

Torsdagen den 26 februari kl 14

Introduktion till fördjupningskurs i släktforskning, Plats: Träffpunkt Arkivgatan.

Kursen hålls sedan på **tisdags**förmiddagar under sex tillfällen med start 10 mars.

Torsdagen den 12 mars kl 19. Årsmöte samt föredrag

Rolf Nilsson: En digital kyrkogårdsvandring

Torsdagen den 16 april kl 19

Anders Lundkvist: Lund och järnvägen

Torsdagen den 7 maj kl 14

Ett besök i Lunds vikingatid och medeltid. Stadsvandring under ca 1 timme i området runt domkyrkan och Lundagård.

.....

Torsdagarna 5 februari samt 9 april kl. 16.00 – 18.00:

LSF ställer upp med jourhavande släktforskare på Stadsbiblioteket

Välkomna

Programmet i samarbete med Sensus Studieförbund.

